

Natur och djur

De östafrikanska grässlätterna är sedan länge berömda för sin skönhet och sina magnifika hjordar av vilt. Här finns de kända nationalparkerna Serengeti, Masai Mara, Ngorongoro och Amboseli. Vi kommer aldrig att tillåtas vandra inne i nationalparkerna, där den största koncentrationen av vilt finns. Men det finns kännare som påstår att 60% av faunan finns utanför parkerna. Vi får väl se hur det är med den saken.

Naturen vi passerar domineras av grässlätter med acacieträd och buskar. Men vi kommer även att uppleva bergig terräng, halvöken och en oerhört buskig natur som kallas nyikan. Här nedan några naturbilder på Massajstäppen från cykelfärden 1989-91. Så fort vi börjar vandra kommer färskna bilder på naturen längs vår väg.

Elefant, *loxodonta africana*

Vikt: hannar 4500 kg, honor 3200 kg.

Elefanter påverkar i hög grad savannens ekologi eftersom de gnider sig mot träden och sliter loss dess bark, med följden att träden dör.

Betarna på en fullvuxen hanne kan väga 100-125 kg. Elefanten är en mycket social varelse och lever i medelstora hjordar. Vuxna tjurar äter mellan 175 och 230 kg föda varje dag, mest gräs, och producerar ungefär lika mycket avföring.

De är beroende av mycket vatten, men kan klara

sig tre dagar utan vätska. De kan dricka upp till nio liter vatten på en gång när de är törstiga.

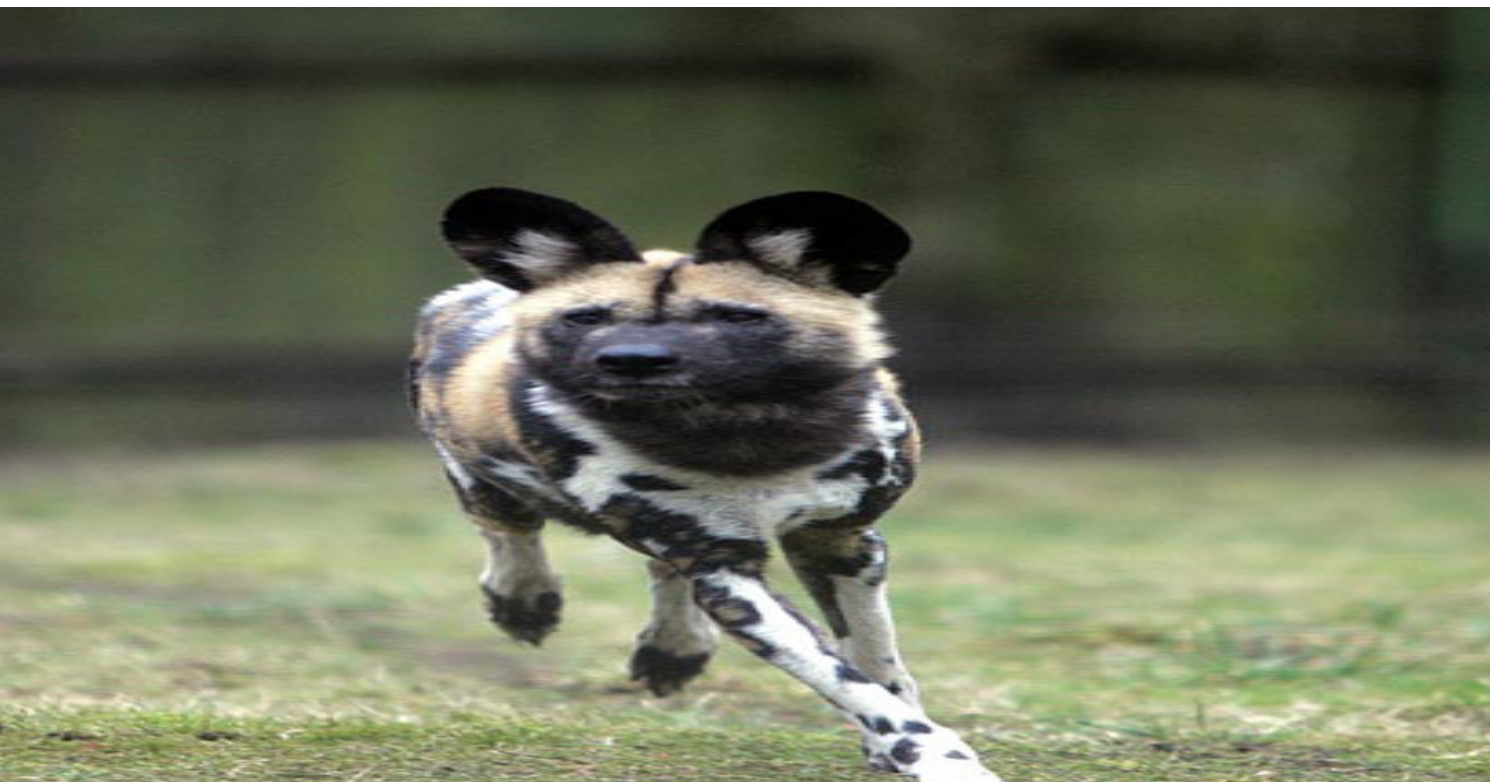
En nyfödd elefantunge väger 120 kg.

Fläckig hyena, *crocuta crocuta*

Vikt. 65 kg.

Hyenan är i huvudsak asätare och har exceptionellt kraftiga käkar. De kan krossa de största ben. De dödar också levande byte och kan till och med äta upp och döda lejon, om de är försvagade. De gör av med fler antiloper än lejonerna, för de dödar de nyfödda kalvarna och de hjälplösa ungarna. Hyenan är en modig, listig och duktig jägare.

Nattetid jagar hyenan genom att vandra sig fram till kadavren och under dagen jagar den med synens hjälp. De är slättens renhållningsdjur. Hyenans

kropp har utvecklats för att utnyttja jaktens möjligheter. Under den slängiga huden är musklerna som stålfjädrar och den kan löpa snabbt och långt.

Krokodil, *crocodilus niloticus*

Krokodilen är nog det afrikanska rovdjur som är farligast för människan, men dess farlighet varierar med tillgången på föda. Överallt där det är gott om fisk föredrar krokodilerna fiskdiet och angriper sällan större däggdjur. Men på sina håll ger de sig dock gärna på antiloper som kommer ner till vattnet för att dricka och skiljer inte alltid mellan människor och andra större däggdjur.

Krokodilhonorna lägger sina ägg i strandens sand och stannar sedan kvar som vakt i närheten. Varje hona lägger massor av ägg, ur vilka det så småningom kommer fram miniatyrkrokodiler som är fullt i stånd att ta vara på sig själva.

Lejon, *panthera leo*

Bland slättens viktigast rovdjur är lejonen. De lever i allmänhet i familjegrupper och ger sig på alla slättens djur från gaseller och uppåt. Oftast slår den dock någon av de större antiloperna eller någon zebra, eftersom dessa djur är lättast att fånga och därtill ger ett ordentligt skrovsmål åt hela flocken. Lejonflockens numerär kan variera från 2-3 fullvuxna djur med ungar, till tjugo djur eller fler. Ett lejon äter i genomsnitt fyra kilo kött om dagen och för att klara sitt näringsbehov skulle en flock behöva döda en gnu varannan dag. Sedan de ätit upp allt som är värt att äta i ett enda mål kan de överlämna resterna åt gamar och hyenor. Liksom slättens övriga köttätare jagar lejonen främst med synens hjälp, även om de dock har så pass mycket luktsinne att de kan följa ett spår. Lejonet har inte fullt färgseende.